

LIVSviktigt

Hemma i köket kom tårarna....

"Nu var jag pappa" sid 4

Kantorn som kryddar
kakorna med musik
Sid 18

**Flickorna flyr
ensamma**

I Boxholm
börjar nya
livet Sid 8

**Skamfylld och
skrämmande**

Den ofrivilliga
ensamheten
Sid 14

INNEHÅLL

4 Barn förändrar livet

Emilia och Viktor berättar om hur barnen ger livet en ny inriktning.

8 Tonårstjejer i en ny del av världen

De kom som ensamma flyktbarn men har samma drömmar som andra svenska tonåringar.

10 Historiskt

Berättelsen om de elektrifierade ljusstakarna i Boxholm.

11 Vad gör de i kyrkan?

En arbetsvecka med kyrkvaktmästaren Outi Laaksonen.

12 Kyrkan bygger

Kyrkans hus i Mantorp växer med befolkningens behov.

13 Julmusik kalendarium

Ett urval av musikgudstjänster och konserter fram till trettondagen.

14 Ensamhet

Ofrivilligt och skamligt eller självvalt.

16 Öppen jul i Ödeshög

Här erbjuder kyrkan en mötesplats på julafton.

18 Julmusik och pepparkakor – kantorns favoriter.

20 Julfirande för alla

Redaktion

Ansvarig utgivare:

Fredrik Lennman, kyrkoherde
Folkungabygdens pastorat
Tel 0142-55 206
fredrik.lennman@svenskakyrkan.se

Redaktion:

Lisbeth Nilsson, informatör
0142-55 206
lisbeth.g.nilsson@svenskakyrkan.se

Lars-Åke Pettersson, redaktör
0142-66 18 10
lars-ake@pprd.se,

Annelie Sylvan, journalist
a@firmasyvan.se

I redaktionsgruppen ingår också Kenneth Lindström Boxholm, Anna-Karin Horner Skänninge, Jenny Egerborn Ödeshög, Nina Lundborg Mjölby och Outi Laaksonen Mantorp

Tryck: Danagård Litho. Produktion och grafisk form:
Pettersson & Partners reklam och design AB, Mjölby 2015

Julen är livsviktig

FREDRIK LENNMAN ÄR KYRKOHERDE
I FOLKUNGABYGDENS PASTORAT

När livet hotas

När livet hotas drivs människor på flykt från hem och släktingar, bort från bomber och granater och skräckupplevelser. Man kan undra – Varför är världen så ondskefull?

Vad är det som driver människor att bli självmordsbombare? Inte nog med att man tar livet av sig själv, man låter också andra människor mista livet. Varför? Är inte livet mera värt?

Det meningslösa dödandet av oskyldiga är i och för sig inte något nytt i världshistorien men i dessa tider har det kommit så nära oss. Räcker det inte att livet hotas av sjukdomar och åldrande?

”Undret sker varje dag jorden runt och med tacksamhet får vi ta emot det nya livet.”

Julen är Livet

Mitt i allt detta så närmar vi oss julen som har ett annat budskap än hämnd och elände. Den högtiden vill få oss att lyfta blicken och se och förundras över livet. Vi firar, att ett barn föds, ett nytt liv slår upp sina ögon. Jag tror att den som har fått vara med på en förlossning kan stämma in i ”Är det inte fantastiskt”.

Undret sker varje dag jorden runt och med tacksamhet får vi ta emot det nya livet.

Julen är Viktig

Det viktiga i julen är att ett litet barn föddes för ca 2015 år sedan i en avlägsen avkrok av den då kända världen, i en liten by som hette Betlehem. Vi firar fortfarande varje år dess födelse. På ett sätt ett helt vanligt barn men på ett annat sätt något mycket mycket större.

Julen är Glädjen

Glädjen ligger i att barnet från Betlehem växer upp och berättar om Gud och om vad Gud har att ge oss. Trots allt det mörka som vår värld utsätts för just nu, vill han vara med oss och ge oss trygghet, hopp och framtidstro.

Julen är uppmaningen ”Dela med Dig”.

Julen är Livsviktig

Låt oss få upp ögonen för allt detta. Dela med oss och ta vara på livet och på julens stjärna och kärna – barnet i Betlehem.

Väl mött i våra julgudstjänster

Vi behöver din medverkan

Tidningen Livsviktigt ska handla om viktiga frågor som rör livet och berör oss här i Folkungabygden. Skicka gärna förslag på artiklar till informatör Lisbeth Nilsson, Svenska kyrkan i Mjölby.

Har du andra funderingar angående tidningens innehåll så är du också välkommen att vända dig direkt till redaktören Lars-Åke Pettersson eller ansvarige utgivaren Fredrik Lennman. Kontaktuppgifter finns i redaktionsrutan här bredvid.

Folkungabygdens pastorat, Axel Träffs gata 4, 595 41 Mjölby, Tel 0142 -55 200.
Kyrkogårdsförvaltningen 0142-55 210. www.svenskakyrkan.se/folkungabygden

Vad ska en tidning som heter Livsviktigt handla om?

Vi söker inte svar på frågan om meningen med livet. Vi försöker berätta om det som ger livet mening. Det som är livsviktigt.

Vad är viktigast i livet? Barn, framgång, kärlek, trygghet, tro? Det finns förstås inte ett svar på den frågan. Och svaren varierar utifrån vilka förutsättningar man fått, eller skaffat sig. I Sverige har många av oss ett tryggt liv, där våra största bekymmer kan vara hur vi ska färga håret, vilken bilmodell som är bäst eller vilken skola vi ska välja. Lyxproblem? Absolut. Det liv som många kan leva i Sverige är högsta dröm för väldigt många människor runtom i världen.

Livets strävan kan rent materiellt se olika ut för oss även i vårt samhälle. Men under ytan är vi alla människor och delar det djupt mänskliga sökandet efter mening i tillvaron. Vi har olika bakgrund och erfarenheter men vi kan alla relatera till känslor som kärlek, hat, rädsla, lycka, glädje, förtvivlan... ja, hur det är att vara människa.

I tidningen Livsviktigt ska människor här i vår närmaste omgivning berätta om det som ger livet mening men också om det som gör livet svårt.

Att det är Svenska kyrkan som vill nå hem till dig med dessa frågeställningar är ingen slump. Kyrkan finns till hands i glädje och sorg. När livsfrågorna blir stora och övermäktiga, när vi upplever kriser. Där finns människor som kan lyssna och vara ett stöd. I Livsviktigt vill vi lyfta fram den mångfacetterade verksamhet som kyrkan står för i vårt samhälle idag. Här får du möta människorna som gör verksamheten möjlig.

Vi hoppas att du ska hitta tankvärda och läsvärda artiklar. Vi tar gärna emot tips.

Har du upplevt en stor sorg? Har du bytt bana i yrkeslivet? Hur blev livet sedan barnen flugit ut? Har du tagit dig ur ett missbruk? Har du erfarenheter att dela med dig av – hör av dig till oss!

Tidningen Livsviktigt ges ut fyra gånger om året, och levereras direkt hem till dig.

LARS-ÅKE PETTERSSON, REDAKTÖR
ANNELIE SYLVAN, JOURNALIST

Vad är viktigast i livet?

Vi frågar fem personer: Vad är viktigast för dig idag, och vad är viktigast i livet?

TEXT & FOTO: LÅ PETTERSSON

Sofia Tölander med dottern Sofia, Tranås fd Mjölby.

– Jag tycker det viktigaste varje dag är att leva i nuet, så att man uppskattar också små vardagliga saker.

Viktigast i livet är kärleken. Att ta vara på varandra och att ta hand om sina relationer.

Elinor Eksell, Ödeshög

– Idag har jag fullt upp att hinna med alla förberedelser inför ett möte, lite stressigt faktiskt.

Men viktigast i livet är hälsan, att mina närmaste får vara friska.

Alexander Adstedt, Mjölby

– I det vardagliga har jag fullt fokus på min ekonomi. Jag jobbar mycket. Livsviktigt för mig är min familj, min dotter som är ett och ett halvt.

Felix Olsson, Mantorp

– Viktigt till vardags är att komma hem och fixa sig, mat, städning. Jag mår bra när det är ordning omkring mig. Livsviktigt är kärlek, att ha nära relationer.

Cosette Dabaghi, Mjölby

– Det är viktigt att klara av dagen utan stress. Det kan vara svårt med jobb och små barn. Livsviktigt är min familj, att träffa nära och kära, att få vara tillsammans. Det är extra viktigt när de bor långt borta.

Först kom Ebba, sen kom Alice...

Nu skimrar livet av blöjbyten, sömnbrist och glädje

TEXT: ANNELIE SYLVAN
FOTO: ZANDRA ERIKSHED

Höjden av lycka kan vara en skogsutflykt tillsammans med en frågvis fyraåring.

Den bilden var nog långt borta när Viktor och Emilia träffades för tio år sedan. Då var de tonåringar. Hela livet bestod av egen-tid.

Idag är de gifta och föräldrar till två små flickor, Ebba 4 år och Alice 5 månader.

Familjeprojektet. För en del inträffar det efter noggrann planering. För andra är det mer överrumplande...

Skymningen sänker sig över Västra Harg. I det röda huset, mittemot prästgården, sätter Viktor på kaffe medan Emilia byter blöjor på Alice. Storasyster Ebba har fullt sjå med dockan och vagnen, men överger båda för en spontan mannekänguppvisning genom köket.

– Ebba var inte planerad och jag fick nog lite av en chock inför beskedet att hon var på väg. Jag var ju bara 23. Hur skulle livet bli nu? Men när jag sansat mig kom glädjen. Och sen var det bara glädje, säger Emilia.

Viktor håller upp kaffe och slår sig ner vid köksbordet. Han nickar tyst. För honom var det mer självklart att de skulle ha barn.

Känslostorm i köket

Funderade ni på hur ni skulle klara av rollen som förälder?

– Nej, ärligt talat... några sådana tankar hade vi inte. Vi är nog ganska trygga i oss själva, säger Emilia.

– Jag tänkte väl att vi tar det som det kommer, fyller Viktor i.

Efter en normal graviditet, blev det viss dramatik i samband

med förlossningen. Ebba låg felvänd och förlöstes med kejsarsnitt. Allt gick dock bra.

Undret, miraklet och de stora känslorna kom ifatt Viktor när han lämnat Emilia och lilla Ebba på sjukhuset, för att åka hem en stund.

– Jag stod vid spisen och lagade lunch till mig själv. Då plötsligt välldes tårarna fram. Vi hade fått en liten dotter. Nu var jag pappa.

Morgonbestyr kan ta tid

När jag ber Viktor och Emilia att beskriva förändringen, från två till tre – och nu fyra, är det knappt att de kommer ihåg hur livet var före barnen.

– Vi reste ganska mycket. Och man kunde ägna sig åt sig själv och sina intressen helt och hållet. Nu kräver allt vi gör planering, säger Emilia.

”Ebba var inte planerad och jag fick nog lite av en chock inför beskedet att hon var på väg.”

Med barn lever de i ett ständigt nu som ramas in av kronisk sömnbrist, en tvättmaskin som alltid snurrar, oro för allt som kan hända...

Tillvaron handlar om att bygga en smidig vardag. Bara att klä på två små barn och sig själv på morgonen kan vara en bedrift, kantad av blöjbyten, spya på nystrukna skjortan, filmjolk på köksgolvet och sökande efter favoritgosedjur. Man utvecklar en överraskande effektivitet, framhåller Emilia.

– Jag var borta rätt mycket i jobbet före barnen. Nu har jag egen firma och arbetar på hemmaplan. Det gör att jag kan lämna Ebba på förskolan på morgonen, berättar Viktor.

Världen har krympt och samtidigt blivit så stor.

– Det slår oss ibland – oj, två små nya människor har tagit plats i vårt liv, säger Emilia.

Finns att göra på landet

Som förälder börjar man reflektera över sin egen barndom.

– Jag ser mina föräldrar som förebilder. Jag vet att de alltid finns där för mig och oss, även om vi ibland har olika åsikter om saker och ting. Så hoppas jag att våra barn också kommer att känna för Viktor och mig, säger Emilia.

Hon växte upp med många fritidsintressen.

– Jag var hästtjej och spelade fotboll. Intressen är viktigt och kan nog hålla barnen borta från sådant som inte är så bra, funderar hon.

Ebba går på simskola och gympa. Då är det pappa Viktor som följer med.

Han är dessutom ledare för barnens ”Djungelgympa” i Västra Harg, tillsammans med ytterligare två pappor i trakten. Emilia har kvar sitt engagemang i den lokala fotbollsföreningen, där hon är med i ungdomssektionen.

– Jag är rotad här och skulle inte kunna bo någon annanstans. Det händer mycket i Västra Hargs föreningsliv. Vi trivs på landet, säger hon.

Bästa stunden

Trenderna kommer och går för hur man ska uppfostra sina barn.

– Jag skulle aldrig få för mig att slå i böcker för att få besked om hur jag ska agera som förälder. Vi använder sunt förnuft, utbrister Emilia.

– Varför komplicera? Vi försöker lära barnen hur man uppför sig. Att de ska tacka för maten och ta av sig kepsen inomhus och så. Man måste vara konsekvent och bestämd, säger Viktor.

Enkelt? Nej, aldrig, skrattar båda.

Bästa stunden med barnen?

– Det är när vi gör något tillsammans, hela familjen. Det behöver inte vara något märkvärdigt egentligen, säger Viktor.

Emilia håller med.

– Vi hade en sådan dag nyss när vi jobbade i trädgården. Ebba hjälpte till och Alice sov i vagnen här ute. En picknick i skogen med lite matsäck och korvgrillning är också jättemysigt. ■

Familjen Rydell

Består av: Viktor och Emilia, Ebba 4 år och Alice 5 månader. Viktor driver egen firma inom plåtslageri, Emilia är undersköterska.

Bor: Västra Harg, Mjölby, i ett äldre hus som renoveras bit för bit.

Dop med bröllop: "För oss var det naturligt att barnen skulle döpas i kyrkan. Det är en fin tradition. När Ebba döptes i Västra Hargs kyrka i november 2011, passade vi på att gifta oss. De flesta av gästerna visste ingenting i förväg. Vi gladde oss enormt inför vårt bröllop, men ville inte göra så stor sak av det, utan hålla det enkelt", berättar Emilia. Lilla Alice döptes i november 2015, i Västra Hargs kyrka.

Tonårstjejer i en ny del av världen

TEXT: ANNELIE SYLVAN ILLUSTRATION: ASTRID TOLKE

– De flesta vill inte prata om sin bakgrund i onödan. Om flykten. Allt hemskt de varit med om. Nu är de här i Boxholm och tittar framåt. Går i skolan, lär sig svenska. Får nya vänner. Vill höra till och ha ett liv som andra ungdomar. De har samma existentiella grubblerier som vilka tonåringar som helst.

Flyktingströmmen genom Europa är just nu den största sedan andra världskriget.

Allt fler barn och ungdomar kommer till

den svenska gränsen utan någon förälder eller vuxen i sällskap. De flesta ensamkommande barn och ungdomar är pojkar. Andelen flickor är mindre än tio procent.

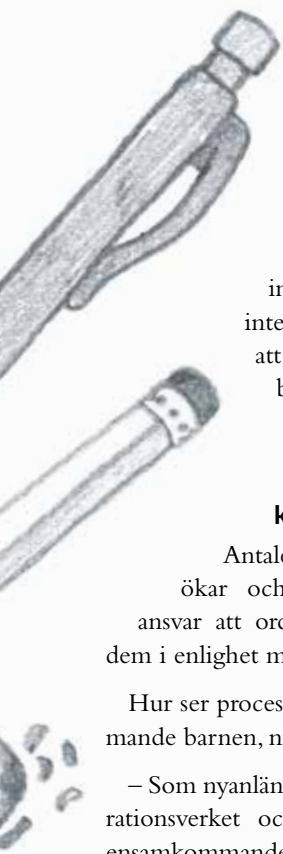
Jag träffar Patrik Lindgren, verksamhetsansvarig för ett av landets få ungdomsboenden för ensamkommande flickor och unga mödrar med barn, i Boxholm.

Gräver inte i det förflutna

Boendet etablerades 2009, med sju platser. Idag omfattar verksamheten tolv platser för flickor och åtta platser för unga mam-

mor med barn, i Mambo ungdomsboende som startade 2012. Fler ungdomsboenden planeras i kommunen. Patrik har arbetat i verksamheten sedan starten.

– Vårt boende var det första i Sverige för enbart flickor. Det visade sig fylla ett viktigt behov. Män kan vara anledningen till att flickor väljer att fly. De kan ha varit utsatta för sexuella övergrepp till exempel. Men det finns många olika anledningar till varför flickorna lämnar sina hemländer. Alla har sin historia. Många flyr från krig och förföljelse. Det kan vara familjetra-

gedier bakom. De kan ha varit utsatta för kriminalitet och inte fått hjälp. Några flyr från hot om tvångsgifte. Vi gräver inte i deras förflutna om de inte själva vill det. Vårt mål är att hjälpa de här barnen att bli självständiga, och få ett bra liv, säger Patrik

Processen vid ankomst

Antalet ensamkommande barn ökar och det är kommunernas ansvar att ordna lämpligt boende för dem i enlighet med socialtjänstlagen.

Hur ser processen ut för de ensamkommande barnen, när de når Sverige?

– Som nyanlända söker de asyl hos Migrationsverket och blir registrerade som ensamkommande barn. Därefter förs de till ett transitboende i någon av ankomstkommunerna Malmö, Göteborg eller Norrköping till exempel. Tanken är att de inom ett par dagar ska anvisas till den kommun där de sedan ska bo, berättar Patrik.

Var de nyanlända ska placeras när de kommer till Boxholm beslutas av kommunens socialnämnd.

– När kommunen tar emot ensamkommande flickor som fyllt 13 år är grundtanken att de ska komma till ungdomsboendet. Men det kan också bli familjehem, om det anses vara bäst för den enskilda, säger Patrik.

Skolan bekräftar värde

Ungdomsboendet blir flickornas hem fram till 18-årsdagen, med möjlighet till ytterligare tre år för dem som vill.

– Asylsökande har inte skolplikt. Men vi har som regel på boendet att man ändå ska gå i skolan. Och vi är glada och stolta över att ungdomarna får börja skolan direkt här i Boxholm. Första måndagen efter ankomst tar de plats i förberedelseklass i grundskolan eller individuellt program på gymnasiet – med språkträning. Det är viktigt att de snabbt tar del i en struktur. Det gör att de får känna sitt värde som människor, att det finns förväntningar på dem, säger Patrik.

Samarbetet med skolan fungerar väldigt bra, fortsätter han. Så fort tjejerna har tillräckliga språkkunskaper, är avsikten att de ska flyttas över från förberedelseklass till den klass de ska gå i.

– Och de flesta lär sig svenska mycket fort, tack vare den omedelbara skolstarten. Från skolans sida går man också de nyanlända till mötes med en stark vilja att hjälpa dem. De unga har lätt att lära. De måste använda svenska för att göra sig förstådda, både i skolan och här hemma där de bor, även om vi också har tolkar.

”De vill också ha en smartphone och senaste kläderna. Och jag ser mycket gott i det. Det visar på att de plockar upp sina mänskliga behov och går in i den värld de nu lever i.”

Vardag med rutiner

Hur ser tjejernas vardag ut?

– Den är nog väldigt lik de flesta tonåringars tillvaro på många sätt. De kommer hem från skolan, hänger på rummet en stund, kollar datorn, pratar med kompisar, gör läxor. De hjälper till att laga mat tillsammans med personalen och vi har som regel att vi alltid ska äta tillsammans, för att skapa familjekänsla. Sina rum får de sköta själva men städning av allmänna utrymmen görs gemensamt – inte alltid populärt, ha ha... På kvällarna blir det mycket umgänge, man sitter i soffan med personal och tittar på TV eller umgås inne på sina rum kanske.

– Ungdomarna är helt ensamma när de anländer och vi som jobbar här blir centrala i deras liv. Vi har regelbundna samtal med var och en, där vi jobbar med en genomförandeplan. Samtalen kan handla om allt från punktering på cykeln till vad de ska bli när de blir stora. Här sätter de upp delmål och slutmål, som bockas av och ändras med tiden, berättar Patrik.

När det gäller andra frågor än omsorg, exempelvis ekonomi, har alla ensamkommande barn en god man.

Väntan på uppehållstillstånd

Ungdomarna rotar sig snabbt medan de väntar på beslutet om de får stanna i landet eller inte. Hur resonerar ni kring det?

– Vi jobbar alltid utifrån ett scenario där tjejerna får stanna. Ska vi bara lägga oss platt och vänta på besked om asyl, och först då dra igång skola och språkträning, förlorar vi alltför mycket tid, säger Patrik.

Hur agerar ni vid avslag?

– Vi förmedlar hopp inom rimliga gränser och informerar om att det går att överklaga. Det är inte förrän planet lyfter som hoppet är ute. Men samtidigt försöker vi också förbereda personen inför en eventuell återfärd.

Ibland kommer ändå det tunga beskedet.

– Det är den svåra biten med jobbet. När någon måste åka tillbaka. Vi är ju mänskliga, man lär känna ungdomarna och fäster sig vid dem. Men vi måste förhålla oss till varje ärende utifrån vad den demokratiska processen kommer fram till. Annars skulle vi bli tokiga. Det måste finnas skäl som ger asyl, och det beslut som tas måste vi tro på och följa.

Livet framför sig

Asylprocessen, med alla myndighetsintervjuer, gör att tjejerna är måttligt förtjusta i att möta media och berätta sin historia – en gång till.

– När de nu tagit sig ända hit, är inte flyktningproblem det som de vill tänka på. Nu vill de gå vidare. Och de är tonåringar! De ser vår livsstil och vill ofta leva som sina kompisar. Självklart vill de ibland också ha en smartphone och snygga kläder, säger Patrik som tycker att det finns något hoppfullt i den attityden.

– Det betyder att de plockar fram sina mänskliga behov och går in i den värld de nu lever i.

Att arbeta med nyanlända ungdomar ger mycket tillbaka, fortsätter Patrik.

– När man får det att fungera så bra som här i Boxholm, då är det här jobbet inte svårt. Jag och mina kollegor kommer ung-

domarna så nära. De har hela livet framför sig och vi försöker hjälpa dem med allt de behöver. Men vi har kort tid på oss. Det är mycket som ska komma på plats på de här åren.

Vad har de för drömmar om framtiden?

– Oj, det är ju väldigt olika. Det som de har gemensamt är traumat att ha brutit upp från sitt hemland och att de upplevt fruktansvärda saker, både i hemlandet och under resan. I övrigt är de som en skolklass, en samling unika personer. Många är mycket studiemotiverade och siktar mot högre utbildningar efter gymnasiet. De drömmer om intressanta jobb och familj. Vi upplever att det går bra för våra ungdomar, när de lämnar boendet.

– Det är vår uppgift att hjälpa de här ungdomarna att bli självständiga och få ett bra liv, säger Patrik Lindgren som är verksamhetsansvarig för Boxholms kommuns ungdomsboende för ensamkommande flickor.

HISTORISKT Elljusstakarna på kyrkvinden i Boxholm

TEXT: LARS-ÅKE PETTERSSON

Tänk att stå på samma tröskel som Birger jarl en gång klev över, eller att döpa sitt barn i en dopfunt som kontinuerligt använts till samma ändamål under 700 år. Kyrkorna är fulla av historia och spår efter människors liv. Under vinjetten "Historiskt" kan du hitta både kuriosa och spännande skatter från kyrkorna i Folkungabygdens pastorat.

Vi börjar i Boxholm.

Boxholms kyrka är en av pastoratets yngsta kyrkor. Den uppfördes på initiativ av Boxholms bruk 1895 – 97. Inredningen tillverkades av brukets snickerifabrik och taket täcktes av plåt från valsverket.

Kenneth Lindström som är präst i Boxholm berättar: Vid en inspektion uppe på kyrkvinden hittade vi bland skräpet ett par säregna ljusstakar. De var smutsiga och lite vingbrutna och såg eländiga ut, men det var ändå mässing. Det märkliga var att det visade sig vara ett par elljusstakar från slutet av 1800-talet! Boxholms bruk var bland de första platserna i Sverige som elektrifierades och så även den nya kyrkan. Det finaste och modernaste man kunde skaffa till invigningen av

kyrkan var förstås ljusstakar för elektriskt ljus.

Kandelabrarna är tillverkade vid Gusums Bruk och designade av formgivaren Thor Thorén. Han har även ritat de stora ljuskronorna som finns i kyrkan. När kandelabrarna levererades kostade de 62 kronor styck. De är 79 cm höga och Gusums Bruks museum känner endast till tre tillverkade exemplar, varav ett finns på museet. Stakarna har nu renoverats i Gusum med befintliga eldetaljer men transformerats till 12 volt. För 118 år sedan var inte kraven på elsäkerhet samma som idag.

Ett stycke unik svensk industrihistoria som snart kommer att lysa upp vintermörkret igen i Boxholms kyrka. ■

Meningarna går isär om hurvida ljusstakarna är snygga. Unika är de i alla fall och de har en intressant historia.

FOTO: GUSUMS BRUKS MUSEUM

En vecka med Outi

"Jag tycker det är skönt att jobba ensam"

TEXT & FOTO: LARS-ÅKE PETTERSSON

Vad gör egentligen kyrkvaktmästarna? Är det de som ringer i klockorna, gräver gravar och tänds ljus i kyrkan? Svar ja, och nej. Jobbet har blivit mer specialiserat de senaste åren. Outi Laaksonen som varit vaktmästare i Mantorp med omgivande kyrkor i sju år berättar om sitt arbete.

– Jag jobbar inte på kyrkogårdarna alls längre. Inte för att det skulle vara tråkigt, tvärtom, men min kropp säger ifrån, berättar Outi Laaksonen.

För dagen är hon i Viby kyrka och snyggat till ett bord som ska användas vid andakter i det lilla gravkapellet som finns på kyrkogården. Outi har själv varit med och drivit på för att kapellet skulle komma till användning.

– Det är ett så ljust och fint litet rum. Passar för till exempel borgerliga begravningar och mindre sammankomster.

Hon visar de stora dubbeldörrarna i glas, som räcker för att ge ett mjukt ljus till hela kapellet.

För Outi är ett personligt engagemang i arbetet en självklarhet. Efter 10 år som folkhögskolelärare i Linköping sadlade hon om och sökte sig till jobbet som kyrkvaktmästare.

– Jag fick chansen att ha praktik och lite vikariat först, så att jag visste att det var här jag ville vara. Det var så skönt att få jobba ensam ibland och ladda energi. Jag tyckte om lärarjobbet men jag var väl färdig med att ha folk omkring mig hela dagarna.

Outi sökte sig till vaktmästarjobbet för att få arbeta mycket utomhus med trädgård och växter. I många år var det på kyrkogården hon lade den mesta tiden.

– Jag gillar kyrkogårdsarbetet men klarar det inte längre så den senaste omorganisationen passade bra för mig. Vi har renodlat våra uppgifter. Några av oss vaktmästare jobbar enbart inne i våra byggnader och ser till att allt funkar där – andra har utomhustjänst och sköter då kyrkogården och sådana sysslor. Dessutom är det olika organisationer med olika chefer och budget. Kyrkogården går under begravningsväsendet och betalas till stor del med skattemedel.

Outi ser sitt arbete som ett rent serviceyrke.

– Jag är en kugge i hjulet för att verksamheten ska flyta på och för att allt ska finnas på plats och fungera när det behövs. ■

Hur ser då en typisk vecka ut för Outi som kyrkvaktmästare med inre tjänst? Det är förstås en massa städ, plock och kontakter som inte kommer med här, men vi har saxat lite ur kalendern:

Söndag

Ordnar för mäsas i Veta kyrka. Fixar kyrkkafe, testar ljud, sätter fram altarblommor. Städar efter mässan. Hem några timmar. Kl 17: ordnar för kvällsgudstjänst i Västra Harg.

Måndag

Började dagen med att kolla e-posten och kalendern på datorn. Allt som händer ska finnas inlagt i pastoratets evenemangskalender.

Sedan bar det av till Östra Tollstad. Glen från AE:s elektriska kom och kollade diskmaskinen i församlingshemmet.

Därefter raskt iväg till Veta för att hämta dammsugaren och städa församlingshemmet inför församlingens möte.

Tisdag komplig för helgarbete.

Onsdag

Kyrkans hus i Mantorp, kollade mail och kalender.

Medarbetarsamling – gudstjänstplanering. Skriver ut minnesanteckningar från mötet.

Ny anslagstavla till Veta kyrka. Passade på att köra ut en askurna som ska gravsättas.

Åkte till Viby och fyllde på med bullar i frysen till nästa "Öppen kyrka". Ligger tillbaka kollektivaskor.

Torsdag

Kalender och epostkoll. Planeringsmöte för helgtjänstgöring. Maria, Ingvar och

jag sköter det och fördelar det själva.

Höll i meditation för en liten grupp vuxna på "Mötesplatsen". Trevligt och välgörande. (Outi är utbildad på att leda meditationsgrupper.)

Efter lunch till Östra Tollstad för att ta emot rörmokaren.

Kompade ut några timmar.

Fredag

Började dagen i Kyrkans hus som vanligt.

Åkte till Östra Tollstad församlingshem och möblerade om inför helgens loppis.

Till Viby och hämtade kistvagnen och körde den till Veta inför studiebesök från Veta skola.

Hämtade altarblommor i Mantorp. Gjorde iordning för dop och mäsas i Veta. Ställde fram plastbackar med allt som behövs för kyrkkafeet.

"Vi vill vara kyrka där människorna finns"

Folkungabygdens pastorat bygger mötesplats och ett nytt kyrkorum i Kyrkans hus i Mantorp.

I pastoratets planeringsgrupp för bygget i Mantorp ingår bland andra församlingspedagogen Malin Nilsson, prästen Sara Olofsson, kantorn Petter Nyberg, byggleadaren Norris Brohede och församlingsmedlemmen Py Jönsson.

TEXT & FOTO: LARS-ÅKE PETTERSSON

Samtidigt som Svenska kyrkans församlingar har fler gamla kyrkor än de orkar underhålla så byggs det nytt på sina ställen. Hur går det ihop?

– Just här i Mantorp är det egentligen inte en kyrka vi bygger utan en anpassning av Kyrkans hus till de ökande behov som ett växande Mantorp innebär, förklarar församlingsherden i Mantorp Sara Olofsson.

Naturligtvis ska den nya stora runda samlingssalen användas som kyrkorum, även om uthyrning och nyttjande till andra aktiviteter också förbereds. Dessutom ger till- och ombygget flera lokaler som underlättar den växande verksamheten.

– De som bor i Mantorp har ett behov av att kyrkan också finns här, säger Sara. Det kommer nya barnfamiljer hit hela tiden och verksamheterna ökar stadigt. Vi behöver utrymmen för att kunna bedriva flera verksamheter samtidigt. För många av de äldre församlingsborna är närheten och tillgängligheten väldigt viktig.

Mantorp består av tre gamla socknar med tre kyrkor som används regelbundet för gudstjänster och förrättningar; Veta, Viby och Östra Tollstad. De kommer att användas även i fortsättningen. I den här delen av pastoratet finns även kyrkorna i Herrberga, Sya och Västra Harg där man också har verksamhet.

– Vi vill naturligtvis se till alla församlingsmedlemmars behov och våra vackra landsbygdskyrkor ska vi vara rädda om. Men vi vill också vara kyrka där människorna finns, säger Sara.

Redan innan sammanslagningen till det stora pastoratet var planerna för en utbyggnad långt framskridna. En ny ordentlig behovsanalys gjordes av planeringsgruppen och presenterades för det nya kyrkorådet för att styrka underlaget.

– Det blev ju lite bråttom eftersom det sökte bygglov höll på att gå ut. Men det var nästan bara att trycka på knappen för det nya kyrkorådet, säger Norris Brohede som är byggleadare för projektet.

Py som sedan 1982 varit förtroendevald i Svenska kyrkan anser att tillbyggnaden blir ett utmärkt komplement till sockenkyrkorna och kommer att stärka kyrkans plats i Mantorp.

– Det här kommer att bli fantastiskt fint. Jag är med i byggnadsgruppen och hjälper till med inredningsfrågorna. Jag är också med i kyrkokören och tänk vilken fin övnings- och konsertlokal det här blir!

Fortfarande spikas och slipas det i bygget men redan till årsskiftet ska allt stå färdigt.

– Ja vi har planerat invigningsfestligheterna till helgen den 29–31 januari med öppet hus, allsångscafé, barndisco och gospelgudstjänst och så kommer biskopen och inviger, säger Sara. Då ska ju inte bara bygget vara klart utan även all inredning och teknik vara på plats. Det ska bli jätteroligt att få dela det här fina rummet med Mantorpsborna. ■

Musik i kyrkan i juletid

Förutom de konserter och musikgudstjänster som visas här blir det julkrubbor, julottor och gudstjänster som vanligt. Se annonser i dagspress och kalendariet på vår hemsida, samt de lokala församlingsblad som delas ut i kyrkan.

Boxholm

15 december
Kl 14 Bjursdalen Boxholm
Vänskapskören sjunger julsånger.

20 december
kl 18 Boxholms kyrka
Julens sånger Ekeby-Prismakören, solister och instrumentalister
Dirigent: Anders Nyström

Mjölby

12 december
kl 15 och 18 Mjölby kyrka
Kören Stämbandet ger sina traditionella julkonserter

13 december kl 17 Mjölby kyrka
Luciatåg med barnkörer och kören
Gott och blandat

19 december kl 17 Högby kyrka
Julkonsert "Julen är här" med
Högby kyrkokör, solister och
instrumentalister

26 december Annandag jul
kl 16 Mjölby kyrka
Julmusik med kören Con Spirito

6 januari Trettondagen
kl 11 Mjölby kyrka
"Carols vid Betlehem"
Skeninge och Mjölby kyrkokörer
Traditionella engelska carols och
läsningar

6 januari Trettondagen
kl 15 Högby kyrka
Julspel med berättelser om den
första julen. Mjölby barnkörer och
ungdomskör. Med oss på färden går
åsnan Torgny.

Skänninge

12 december
kl 16 och kl 19 Vårfrukyrkan
Låt ljuset komma med Lucia
Skänninges Lucia med kör
Samarr Betania och Lions

20 december kl 17 Vårfrukyrkan
"Julkonsert för hela familjen"

Kyrkans körer, solister och instrumentalister.
Dirigent: Fredrik Alf

6 januari kl 17 Vårfrukyrkan
Carols vid Betlehem
Skeninge och Mjölby kyrkokörer

Mats Åhlund, orgel
Dirigent: Fredrik Alf

Vifolka

6 december
kl 18 Herrberga kyrka

Sjung in julen med Vifolka kyrkokör

13 december
kl 14 Östra Tollstad kyrka
Luciatåg med konfirmander och
ungdomar. Hembygdsföreningen
inbjuder till julgröt i församlings-
hemmet.

kl 16 Västra Hargs kyrka
Luciatåg med barngruppen Helqul.
Hembygdsföreningen bjuder på
julgröt.

För mer information se:
www.svenskakyrkan.se/folkungabygden

6 januari Trettondagen
kl 18 Veta kyrka

**Vinterkonsert med folkmusikerna
Anda**

Här blandas orientalisk musik med
pulserande rockriff. Det spelas tur-
kisk långhalsluta (saz) och bouzouki.
Fri entré

Väderstad

12 december kl 18 Hogstad kyrka
Konsert med julkören,
komp och solister

13 december
kl 14 Folkungakyrkan
Julfest för alla åldrar
Musikspelet "Pappa Panovs stora
dag"
Julfika och Luciatåg

13 december
kl 17 Appuna kyrka
Cantuskörens julkonsert

Ödeshög

5 december
kl 18 Heda kyrka
Adventskonsert Chorus Lin

13 december
kl 18 St Åby kyrka
Julkonsert Nova Gospel Luciatablå

18 december kl 18 Heda kyrka
Julkonsert Gunnels girls

19 december
kl 19 Ödeshögs kyrka
Julens sånger

Ensamhet en känsla vi delar

TEXT: ANNELIE SYLVAN
FOTOMONTAGE: L-Å PETTERSSON

Ensamheten.

Den efterlängtdade. Rofyllda. Kreativa. Men också den ofrivilliga. Skrämmande. Skamfyllda.

Något ensammare än ensamhet på julafton finns väl knappast...?

Jag stannar till vid jourbutiken och köper lite senap på väg till släktkalaset. Klockan är tjugo över tre på julafton. Inte en människa syns till ute på gatan. Adventsljusstakarna lyser varmt i fönstren. Jag kan föreställa mig hur det plockas kring julborden. Kalle Anka på TV. Barnen som stojar i väntan på tomten.

Jag ska till ett sådant hus. Där finns mina barn. Min man. Systrar och släkt.

Tänk om det var på ett annat vis. Att det bara var jag som skulle ha den där senapen.

Klara sig själv

– Ensamhet, i betydelsen klara sig själv, är på sätt och vis norm i vår del av världen. Vi har byggt in den i vår kultur. Det är en skam att bo kvar hemma när man har fyllt 20. Gör man det när man har fyllt 50 har man förslösat sitt liv. I andra kulturer ser man det på annat sätt: att bo ensam är mer skamfyllt än att bo med sin familj, säger Christina Halldorf.

Hon arbetar som legitimerad psykoterapeut inom existentiell psykoterapi i Linköping.

– Vi går gärna ensamma på promenad och njuter av det. Vi vill helst vara ifred på bussen och blir besvärade om någon sätter sig bredvid oss i en i övrigt tom buss. Men däremot vill vi inte vara ensamma på julen, säger hon.

Ensamhet kan vara så skamligt.

Jodå, jag sitter ensam på balkongen på midsommarafton och sjunger Små grodorna för mig själv. Säger man inte.

Och man går inte glatt och otvunget ut på finare restaurang en kväll och beställer en trerätters med vin i ensamt majestät.

Ett stort umgänge är status.

Jodå, vi är så många så vi fixar knytis på midsommarafton.

Säger man gärna.

Självbilden formas tidigt

Att gå utanför sin invanda trygghetszon är obekvämt för de flesta. Vissa människor väljer att helt undvika det, vilket begränsar deras liv på många sätt.

– En del människor kan uppleva att utsattheten och känslan av

ensamhet blir extra stor i sociala sammanhang. Då är det lättare att stanna hemma, att inte utmana sin trygghet, säger Christina.

Den bild man har av sig själv, formas ofta tidigt, fortsätter hon.

– När vi börjar skolan får vi plötsligt adjektiv runt vår person. Innan dess har vi bara varit, så att säga. Men i skolan matas vi med andras omdömen om oss, vi börjar jämföra oss och väldigt ofta leder det till en känsla av att inte passa in. Det är ofattbart vanligt att människor tycker att de inte duger. Det är en stor sorg. Så mycket livspotential som går till spillo, för att människor fördömer sig själva utifrån en förvrängd självbild, säger Christina.

En annan ensamhet är känslan av att ingen förstår vem man egentligen är på släktmiddagen. Så fort man kliver över tröskeln till barndomshemmet faller man in i den roll man en gång för alla tilldelats. Duktiga storasystemen, ironiska brorsan, ansvarstaggande mostern...

– Vi har svårt att ge varandra fria val, för det stör vår trygghet och vårt behov av kontroll över andra. Att utmana de här rollerna kräver ofta en stark inre trygghet. Det kan kosta att gå sin egen väg. Man brukar ju tala om släktens svarta får, till exempel.

Alla kan drabbas

Den ofrivilliga ensamheten är inget statiskt tillstånd.

– Vi kan alla drabbas. När som helst. Det är vad många upplever vid en skilsmässa, att de kastas ut i en ensamhet de inte har bett om. Framför allt de som blir lämnade, säger Christina.

Att ofrivillig ensamhet inte är bra för hälsan, finns studier som visar. Fysisk smärta förstärks och psykiska sjukdomar kan utvecklas.

– När tankar uppstår som vi inte verbaliserar, tankar som kanske är lite skruvade, kan det starta en process. Världen börjar upplevas som en främmande plats och man kan lätt tappa fotfästet i verkligheten, när det inte finns någon vid ens sida som säger ”det där har du fått om bakfoten”.

Ge och ta emot kärlek

Det är djupt mänskligt att vilja vara del av en grupp.

– Vi föds in i en relation med våra föräldrar. Att höra till är viktigt för människor. Jag tänker på det varje år när jag ser alla nya studenter i stan. Det är en vända för många av dem innan de hittar sin grupp, och det kan förklara varför ungdomar går med på att utföra de konstigaste uppdrag vid nollningen. Den som säger nej är en tråkig typ och man får kanske inte så många chanser, säger Christina.

Vår existentiella ensamhet kommer vi dock inte ifrån. Den måste var och en hantera oavsett hur stort umgänge vi har i verkliga livet och i sociala medier.

– Det är både ett ansvar och en fantastisk möjlighet! På ett sätt kanske skrämmande, men eftersom vi alla delar den ensamheten finns det också en samhörighet i den. Vi sitter i samma båt. I den båten är det bara modet att ge och ta emot kärlek som kan överbrygga ensamhetens isolering, säger Christina. ■

Vad är existentiell terapi?

– Inriktningen fokuserar framför allt på att hjälpa människor att leva väl, det vill säga att i högre grad bli medveten om sina val och vad som är viktigt och meningsfullt i den enskilda människans liv. Den tar avstamp i filosofiskt snarare än i medicinskt synsätt. Denna terapiform har visat sig vara särskilt värdefull och relevant när det gäller att möta människor i livskriser av olika slag, till exempel vid utmattningstillstånd och vid relationskriser, berättar Christina.

Terapiformen har inte så många utövare i Sverige ännu, men intresset växer. Den är mer etablerad i bland annat Storbritannien, Australien och USA.

Ingrid förbereder
julfirande i Ödeshögs
församlingshem

”Här hä

TEXT: ANNELIE SYLVAN

FOTO: MIKAEL FRANSSON

Julen närmar sig och runtom i pastoratet förbereder man sig för gemenskap i församlingshemmen på julafton.

– Vi har inga trösklar. Man måste inte vara en van kyrkobesökare för att delta. Man måste inte vara på något särskilt sätt alls. Alla som vill är hjärtligt välkomna att fira jul med oss, säger Ingrid Arnow Utterberg, diakon i Ödeshögs församling.

Ingrid ansvarar i år för sin första jul i Ödeshög. Hon har närmast varit verksam i Mjölby församling och innan dess i Skänninge och i Tranås.

– Här samlas vi kring ett ekumeniskt firande med julkrubba på förmiddagen. I församlingshemmet dukar vi sedan upp ett julbord. Det är möjligt tack vare gåvor från privatpersoner, syföreningar och näringsidkare i kommunen. Och det är helt gratis att komma och äta vårt julbord. Någon har undrat om det går för sig att komma till julbordet, fast man inte brukar gå i kyrkan – och jaa, det går verkligen för sig! Alla är välkomna, säger Ingrid med eftertryck.

Förväntningar och krav

Det är 22 år sedan hon började arbeta som diakon, efter 15 år inom sjukvården som akutsjuksköterska.

Att julen är en tid då människor kan krokna under sina egna och andras förväntningar, fick hon uppleva på nära håll i sitt arbete på akuten.

– På annandagen visste vi att vi skulle få in kvinnor som brutit ihop, en del hade tagit

lsar vi alla välkomna”

överdoser. De kunde komma från familjer som utifrån sett verkade perfekta...

Många av oss har en schablonbild av hur julen ska firas, med familjen samlad.

– Visst är det så. Ett år när jag ville åka och hämta min mamma till oss på julen sade hon ifrån. Hon ville inte att vi skulle sitta och åka i snöväder. Hon tyckte att hon hade det lugnt och skönt hemma hos sig, och att det var tryggare att inte ha oss på vägen. Och så fick det bli. Hon blev nöjd men vi hade först svårt att acceptera att hon skulle sitta ensam, berättar Ingrid.

Kontraster extra tydliga

Det är runt jul som kontrasterna i vårt samhälle blir som skarpast, mellan de som har och de som inte har. Det blir också tydligt hur nöden har förändrats under de senaste tio, femton åren, framhåller Ingrid.

– Förr lade vi pengar i en insamlingsbössa till hjälpbehövande ute i världen. Nu står de bokstavligen talat på vår trappa.

Fattigdomen och utanförskapet ökar i Sverige, fortsätter hon. Och det finns en grupp som har det särskilt svårt. Det är de människor som officiellt inte finns i landet, som inte syns i någon statistik. De är inte flyktingar, de är ”bara” fattiga och har ibland kommit till Sverige efter löfte om arbete. Några har rest hit på vinst och förlust, i desperation. I gruppen papperslösa finns också flyktingar som gömmer sig efter asylavslag.

– När jag jobbade i Mjölby kunde jag periodvis ha 10 – 15 besök varje dag av romer från Kosovo. De stod i min dörr och bad om hjälp, fullständigt utblottade. De

här människorna har ingenting. De flyttar runt i Sverige och bor tillfälligt hos släktingar och vi möter dem i hela vårt pastorat. Deras barn får ingen skolgång. De har rätt till viss akutsjukvård men har sen inga pengar till de mediciner de ordineras, berättar Ingrid.

*” Förr lade vi
pengar i en
insamlingsbössa
till hjälpbehö-
vande ute i vär-
lden. Nu står de
bokstavligen talat
på vår trappa.”*

Försöker överleva

Efter att ha gått ut i en artikel i lokalpressen om de här människornas nöd, fick Ingrid gensvar från kommuninvånarna runt omkring.

– Mjölbyborna kom med kläder, hygienartiklar, leksaker och även en del ekonomiska bidrag så att vi kunde köpa in julklappar. Vi ordnade också en gratis loppris där familjerna fick gå och plocka bland kläder och leksaker vad de själva ville ha.

Även den som inte har något, vill få glädjen att välja själv.

Hur såg din kontakt ut med de här familjerna?

– Den blev inte så djup, delvis på grund av språkproblem. Men de söker inte gemenskap. De försöker överleva. Det måste vara en oerhörd frustration att veta att man är paria vart man än kommer, och det gör nog att man bygger ett försvar. Kanske har de blivit svikna många gånger.

Fler frivilliga behövs

Samhällets förändring och globalisering påverkar kyrkans hjälparbete lokalt, fortsätter Ingrid.

– En stor uppgift för diakonerna förr var att besöka de äldre i församlingen. Det gör vi fortfarande, men tiden för dessa besök har krympt. Det leder till ett ständigt dåligt samvete, säger hon.

Trycket på kyrkans medarbetare är stort, och i grunden är det förstås positivt att människor vänder sig till kyrkan när livet krisar, menar Ingrid. Det visar på att kyrkan står för en grundtrygghet i samhället.

– Ska vi klara framtiden behöver vi ett inflöde av fler frivilliga krafter. Det är nog viktigt för oss i kyrkan att tänka i nya banor här. Det måste inte vara ett ”allt eller inget-engagemang”. Det kan räcka med att människor ger ett par timmar i månaden av sin kunskap. Då tror jag att fler är beredda att göra en insats. ■

Harmoni i julstöket
med kantorns
musiktips

TEXT & FOTO: ANNELIE SYLVAN

Hemma hos kantorn Annette Strand bakas det pepparkakor i form av G-klavar. För att få den rätta stämningen lyssnar hon gärna på någon julradiokanal på webben.

– Jag är musikalisk allätare och ibland skruvar jag upp volymen lite extra. En favoritlåt är A child is born, instrumentalt med Nils Landgren på trombon.

Julen är smaker och dofter – och massor av musik. För en kantor är det en intensiv period.

– Mycket arbete och mycket glädje, säger Annette.

Kreativt och nytt

Redan i oktober är de musikaliska förändringarna i full gång, inför advent och jul.

– Jag gillar julen! Den ger energi. Människor är positiva. Musiken i kyrkan lockar till engagemang och delaktighet. Jag tycker om att jobba brett med olika körer

och olika slags arrangemang. Våra ungdomar är kreativa och bidrar med nytänkande som inte bara omfattar sången utan hela framförandet. På körsidan kan vi ta ut svängarna och till exempel sjunga ungdomarnas egna översättningar av populära poplåtar. Det är spännande.

Men också traditionellt

Parallellt behövs de traditionella inslagen, tycker Annette. Känslan av julen förmedlas i de välkända psalmerna och musikstyckena.

– Mina personliga favoriter är engelska Christmas carols. Och Stilla natt – den kan man inte tröttna på. Inför första advent ska det vara trumpeteter och psalmer, det hör till när vi inleder det nya kyrkoåret.

Av julens alla stunder i kyrkan är julottan något alldeles speciellt, upplever Annette.

– Kyrkan är upplyst enbart av levande ljus. Ljudet bärs fram utan högtalare. Det är rent, avskalat och stämningsfullt när vi sjunger Ett barn är fött.

Möjligheter i nya pastoratet

Annette ser sin insats som kantor som en pusselbit i ett större sammanhang.

– Musikens kraft är att bära genom livets berg- och dalbana. Den kyrkliga verksamheten och musiken blir en kombination med fantastisk förmåga att nå människor, säger hon.

Folkungabygdens pastorat har totalt elva musiker anställda.

– Vi träffas fyra gånger om året och inspirerar varandra. Vi ser också möjligheter till utbyte och samarbete i det nya, stora pastoratet. Det finns mycket erfarenhet och kompetens samlad i den här gruppen, säger Annette. ■

Annette Strand:

Bakgrund: Uppvuxen i Nyköping, utbildad i Uppsala. Östgöte sedan 30 år.

Yrke: Kantor i Folkungabygdens pastorat med särskilt ansvar för Väderstad församling.

Familj: Utflugna barnen Martin 22 år och Pernilla 25 år. Kaninen Elvis.

Bor: Villa i Sya.

Fritid: Ägnas åt körsång i bland annat Mjölbykören Stämbandet, hus- och trädgårdspyssel, uteliv i skogen och teaterbesök. Tillbringar gärna tid på Österlen och i sörmäländska skärgården.

Annettes musiktips:

Webbradiokanaler: www.sr.se p2 klassisk jul och www.julradio.se

Några särskilda julfavoriter:

Adeste fideles (psalm 122 i vår psalmbok) gärna med kör och stor orgel. Choir of King's college, Cambridge, under David Willcocks' ledning, är en favoritversion.

O helga natt, Jussi Björling

Frid på jord, Sofia Karlsson

Viskar en bön, Peter Jöback

Counting miracles, Jerry Williams och Malena Ernman

Something about december, Christina Perri

Välkommen att fira jul tillsammans!

🕯️ Julafton i Mjölby

Öppet hus i församlingshemmet kl 13-17.

Enkelt julbord mellan kl 13-15. Vi umgås, sjunger julsånger, dansar kring granen och kanske tomten kommer!

Man kommer och går som man vill under dagen.

Kl 17 avslutar vi dagen med Julbön i kyrkan.

Ung som gammal, ensam som familj, alla är lika välkomna!

Har du frågor, ring diakon Heléne tel 0142-554 34

e-post: helene.cederlow@svenskakyrkan.se

För mer information se:
www.svenskakyrkan.se/folkungabygden

🕯️ Juldagen i Boxholm

Julbord i församlingshemmet kl 15
Enkelt julbord för flyktingar och ensamstående, avslutas med julbön.

🕯️ Julafton i Skänninge

Efter julkrubban som börjar kl 10 i Vårfrukyrkan blir det jullunch och gemenskap för alla åldrar i Skänninge församlingshem.

🕯️ Julafton i Vifolka

Julaftonsöppet i Sya församlingshem från kl 12. Mat och gemenskap.

För anmälan och information: Ingrid Karlsson: 0703 952575

🕯️ Julafton i Ödeshög

Öppet hus i församlingshemmet kl 12-15.

Jullunch och gemenskap och kanske tomten kommer!

Vill du skänka en gåva till vårt julfrände eller behövande i Ödeshög? Det kan vara pengar eller en julgåva till stora eller små, mat eller julgodis – vi tar tacksamt emot allt som kommer.

Vill du vara med som volontär i församlingshemmet på julafton?

Kontakta diakon Ingrid Arnow - Utterberg, tel 0144-156 34
e-post: ingrid.arnow-utterberg@svenskakyrkan.se